

Instructie Kunstmatige Inseminatie met Donorzaad (KID)

Algemene informatie

U gaat starten met een inseminatie behandeling met donorzaad. In deze folder vindt u belangrijke informatie over allerlei aspecten rondom de behandeling. Alle relevante telefoonnummers en informatie over het patiëntenportaal vindt u aan het einde van deze folder.

Wat moet ik weten voor de start van een inseminatie behandeling?

Moet ik foliumzuur gebruiken?

Iedere vrouw die zwanger wil worden wordt geadviseerd om dagelijks extra foliumzuur te gaan slikken. Vrouwen die voldoende foliumzuur gebruiken, hebben een kleinere kans om een kind te krijgen met een open rug of een andere afwijking aan de neuraalbuis. Vanuit de neurale buis groeien de hersenen en het ruggenmerg. Deze buis sluit zich in de vierde week na de bevruchting. Wanneer dit niet goed gebeurt, blijft er een opening bestaan waardoor het ruggenmerg in open verbinding staat met de buitenwereld. Het slikken van foliumzuur is geen garantie dat uw kind deze aandoening niet krijgt, maar helpt dit risico wel te verkleinen.

Het advies is om vanaf vier weken vóór de bevruchting tot acht weken ná de bevruchting dagelijks 0,4 of 0,5 milligram foliumzuur te slikken. Wanneer een gewenste zwangerschap langer op zich laat wachten is het advies om foliumzuur te blijven gebruiken.

Wat is een eisprong of ovulatie?

Per menstruatiecyclus komt er in één van de eierstokken een eikel tot rijping. Deze eikel zit in een klein vocht- of eiblaasje (follikel) wat langzaam groeit. De ovulatie of eisprong is het moment waarop het eiblaasje springt en het eitje vrijkomt. Dit eitje wordt opgevangen door de eileider, waar het bevrucht kan worden en vervolgens naar de baarmoeder kan worden getransporteerd. Het hormoon dat de rijping van de eikel en het eiblaasje beïnvloedt is het Luteïniserend Hormoon (LH).

Wat zijn ovulatietesten?

U kunt de eisprong bepalen m.b.v. ovulatietesten. Deze ovulatietesten meten de hoogte van het Luteïniserend Hormoon (LH). Een positieve ovulatietest wil niet zeggen dat u dan ook een eisprong heeft, maar het betekent dat u een LH-piek heeft. De eisprong is ongeveer 36 uur na de LH-piek. De eikel kan tot 24 uur na de eisprong worden bevrucht. Als de eikel niet wordt bevrucht, wordt de binnenlaag van de baarmoeder afgestoten en begint de menstruatie. Dit is het begin van de volgende menstruatiecyclus.

Hoe kan de ovulatietest gebruikt worden?

Een ovulatietest moet u niet gebruiken bij de eerste ochtendurine. Dit kan de test namelijk minder betrouwbaar maken, dit komt omdat de urine dan te geconcentreerd is en de test onterecht positief kan zijn. Om deze reden vragen wij u, een ovulatietest te doen met de tweede ochtendurine.

Er zijn verschillende soorten betrouwbare ovulatietesten te koop bij bijvoorbeeld de drogist of online. Deze ovulatietesten worden niet vergoed door de verzekering.

Er zijn drie verschillende soorten ovulatietests.

- 1 Dipstick: een methode met een teststaafje met daarop een aantal vierkantjes die iets dikker zijn. U plast in een potje en vervolgens dipt u de stick in de urine. U wacht tien tot vijftien minuten, daarna kunt u zien of de vierkantjes verkleurd zijn. In de handleiding staat welke kleur ze worden als u een LH-piek heeft.
- 2 Midstream: een methode waarbij u plast over het teststaafje, na tien tot vijftien minuten kunt u het resultaat aflezen. De LH-piek is te zien als een extra streepje of plusje in het scherm.
- 3 Midstream digitaal: een digitale test waarbij u een smiley in het scherm ziet bij de LH-piek.

De digitale methodes zijn duurder maar duidelijker en gemakkelijker te gebruiken.

Het is ook mogelijk om de LH-piek te meten in het bloed. Hiervoor moet u dan vanaf een afgesproken dag, dagelijks naar het ziekenhuis komen voor bloedafnames tot de LH-piek is bereikt. Bloedafname voor LH-bepaling kan alleen in overleg met de arts.

Wat zijn de kosten van een KID-behandeling?

Sinds 2020 wordt KID bij alleenstaande vrouwen en lesbische paren, zonder medische oorzaak voor onvruchtbaarheid, niet meer vergoed vanuit uw ziektekostenverzekering. Het Ministerie van VWS heeft besloten dat KID-behandelingen bij vrouwen zonder mannelijke partner, voortaan vergoed worden vanuit een subsidieregeling. Meer informatie is te vinden op: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042891/2020-03-27>

Hoe groot is de kans op een zwangerschap bij een KID-behandeling?

De kans op een zwangerschap bedraagt per inseminatie ongeveer tien procent. Bij een KID-behandeling wordt ingevroren zaad gebruikt waardoor de kans op een zwangerschap lager is. Het is in Nederland verboden om niet ingevroren zaad te gebruiken vanwege het overbrengen van besmettelijke ziektes als aids (hiv), geel-zucht (Hepatitis) enzovoort.

Kan ik iets doen om mijn zwangerschapskans te verhogen?

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de website www.zwangerwijzer.nl

Hoe ziet het behandeltraject eruit?

De arts geeft u een behandeladvies. Wat dit advies voor u zal zijn, is afhankelijk van uw medische voorgeschiedenis, uw leeftijd en de uitkomsten van onderzoeken. Tijdens het voorbereidingsgesprek met de arts wordt u uitgelegd voor welke behandeling u in aanmerking komt.

Er zijn twee behandelvormen:

1. Inseminatie in een natuurlijk cyclus: met urinetesten kunt u bepalen of u een eisprong heeft. Op basis daarvan wordt de inseminatie gepland.
2. Inseminatie in een gestimuleerde cyclus: u injecteert hormonen en met behulp van echo's en bloedafnames wordt het moment van de eisprong bepaald. Indien u een inseminatie gaat doen in een gestimuleerde cyclus krijgt u recepten en uitleg over de hormonen. U krijgt een prikstructuur bij een verpleegkundige die u dan uitleg geeft hoe u de hormonen moet toedienen.

Algemene behandel afspraken zijn:

- Tot de leeftijd van 38 jaar krijgt u twaalf inseminaties in een natuurlijke cyclus. Hierna wordt de overstap naar de gestimuleerde cyclus besproken;
- Van 38 tot 41 jaar krijgt u negen inseminaties in een natuurlijke cyclus. Hierna wordt de overstap naar de gestimuleerde cyclus besproken;
- Van 41 tot 43 jaar wordt eerst onderzoek gedaan naar uw eicelvoorraad. Op basis daarvan wordt een individueel behandelplan opgesteld.

Hoe moet ik mij aanmelden voor een behandeling?

Op de eerste dag van uw menstruatie mag u zich aanmelden voor de behandeling. De menstruatie begint als u helderrood bloedverlies heeft. Begint dit bloedverlies vóór 18.00 uur dan is die dag de eerste dag van uw menstruatie, na 18.00 uur dan noemen we de volgende dag de eerste dag van uw menstruatie.

Aanmelden gebeurt bij voorkeur via een beveiligde mail, het patiëntenportaal. Indien mailen niet mogelijk is kunt u contact opnemen met het telefonisch inplanspreekuur. Indien u in het weekend uw eerste menstruatie dag heeft kunt u ons wel mailen via het portaal maar wij zijn dan pas de eerstvolgende werkdag weer telefonisch bereikbaar.

Na uw aanmelding krijgt u te horen of u die maand kunt starten met de behandeling. Het kan namelijk voorkomen dat het maximaal aantal patiënten bereikt is die kunnen starten. Bij het plannen van de inseminatie, zijn we gebonden aan een maximum aantal behandelingen per maand vanwege de veiligheid in het laboratorium. Het kan daarom ook voorkomen dat er in een gestarte cyclus geen inseminatie kan worden afgesproken. U krijgt dan de volgende maand voorrang bij het plannen van de inseminatie. Indien u zelf besluit af te zien van inseminatie, terwijl u zich wel had aangemeld, dan moet u dit altijd aan ons door te geven. Uw plek komt dan beschikbaar voor een andere patiënt.

Hoe gaat een inseminatie in een natuurlijke cyclus?

Na aanmelding krijgt u te horen op welke cyclusdag u kunt starten met de ovulatietesten. of op welke dag van uw cyclus u moet komen voor de eerste bloedafname om uw LH-piek te bepalen.

Wat doe ik bij een positieve ovulatietest?

Indien u op de eerste dag van het testen al een positieve test heeft moet u contact opnemen met het behandelcentrum van de afdeling voortplantings-geneeskunde. Het kan dan zijn dat u de hoogste LH-piek heeft gemist en we dan te laat zijn voor een inseminatie omdat u al een eisprong heeft gehad. Heeft u een positieve test op een werkdag, dan mag u dat doorgeven voor 11.30 uur. Dit gebeurt bij voorkeur via een beveiligde mail, het patiënten-portaal. Indien mailen niet mogelijk is kunt u contact opnemen met het telefonisch inplanspreekuur. U krijgt dan z.s.m. te horen wanneer en op welk tijdstip de inseminatie gaan plaats vinden.

Heeft u een positieve test in het weekend of op een feestdag, dan is mailen niet mogelijk maar kunt u ons bellen op een speciaal telefoonnummer: 088 75 581 44. U krijgt dan een antwoordapparaat met instructies. U wordt diezelfde dag teruggebeld over wanneer en op welk tijdstip de inseminatie gaat plaats vinden.

Wat moet ik doen als met bloedtesten de ovulatie bepaald wordt?

Op de afgesproken dag laat u tussen 8.00 en 8.30 uur bloed afnemen. Van maandag t/m vrijdag in het laboratorium bij receptie 25 op de begane grond (de verdieping van de hoofdingang). Voor dit laboratorium heeft u altijd een formulier nodig. Dit formulier kunt u ophalen bij receptie 38 in het behandelcentrum van de afdeling voortplantingsgeneeskunde. In het weekend wordt bloed afgenomen door een verpleegkundige in het behandelcentrum op de afdeling voortplantingsgeneeskunde. U gaat door met bloed prikken tot de LH-piek is bereikt. Wij bellen u dan op dezelfde dag na twaalf uur en geven dan door wanneer en op welk tijdstip de inseminatie gaat plaats vinden.

Hoe gaat een inseminatie in een gestimuleerde cyclus?

Na aanmelding krijgt u te horen welke dosering hormonen u moet gaan gebruiken en op welke cyclus dag u moet komen voor de eerste echo.

Wat moet ik weten over de echo's die gemaakt worden?

Bij een inseminatie in een gestimuleerde cyclus moeten regelmatig echo's gemaakt worden. Dit zijn vaginale echo's om te bepalen hoe de groei van follikel(s) of ei-blaasje(s) is in de eierstokken. Deze echo's worden volgens afspraak gemaakt tussen 8.00 en 10.00 uur in het behandelcentrum van de afdeling voortplantingsgeneeskunde. Soms moet er ook op de eerste cyclus dag een echo worden gemaakt, we noemen dit een uitgangsecho. U krijgt dit te horen bij uw aanmelding bij de start van uw menstruatiecyclus.

Waar moet ik zijn voor bloedafnames?

Van maandag t/m vrijdag in het laboratorium bij receptie 25 op de begane grond. Voor dit laboratorium heeft u altijd een formulier nodig. Dit formulier kunt u ophalen bij receptie 38 in het behandelcentrum van de afdeling voortplantingsgeneeskunde. In het weekend wordt bloed afgenomen door een verpleegkundige in het behandelcentrum op van de afdeling voortplantingsgeneeskunde.

Welke medicijnen ga ik gebruiken?

Tijdens deze behandeling gaat u twee hormonen injecteren:

- 1) Follikel stimulerend hormoon (FSH)
- 2) Pregnyl.

Follikel stimulerend hormoon

Er zijn verschillende fabrikanten die de medicijnen produceren onder een merknaam, zoals bijvoorbeeld Gonal-F of Puregon. U gaat vanaf cyclus dag drie starten met dagelijks 50 EH FSH (tenzij anders met u afgesproken).

U moet de FSH injecteren tussen 16.00 en 20.00 uur en het liefst iedere dag rondom hetzelfde tijdstip. U blijft met dit hormoon doorgaan tot u van ons het bericht krijgt dat u moet stoppen.

Pregnyl

Pregnyl is een hormoon wat de eisprong stimuleert. Tijdens de behandeling moet u 1 ampul Pregnyl van 5000EH mengen met de bijgeleverde ampul vloeistof. Het is een eenmalige injectie. U krijgt van ons de dag en het tijdstip door waarop u dit hormoon moet injecteren.

Wanneer mag ik een zwangerschapstest doen?

Indien u zestien dagen na de inseminatie niet bent gaan menstrueren kunt u een zwangerschapstest doen. De uitslag van de test kunt u doorgeven via het patiëntenportaal of via het verpleegkundig spreekuur. Indien u zwanger bent plannen we de eerste echo in het behandelcentrum van de afdeling voortplantingsgeneeskunde. Indien u niet zwanger bent kunt u met ons overleggen over een volgende behandeling.

Wat zijn de risico's van een inseminatie behandeling?

Bijwerkingen medicijnen

De medicijnen die u gebruikt kunnen bijwerkingen veroorzaken zoals buikpijn en hoofdpijn. Raadpleeg de bijsluiter of neem bij twijfel contact op een medewerker van de afdeling voortplantingsgeneeskunde.

Meerlingzwangerschap

Als gevolg van het injecteren van FSH kunnen er meerdere eiblaasjes in de eierstok gaan groeien. Het doel van de gestimuleerde cyclus is het laten groeien van twee eiblaasjes. Hierdoor is er een risico op een tweelingzwangerschap. Indien er meer dan drie grote eiblaasjes zijn ontstaan, die groter zijn dan 16 mm of als het hormoongehalte in het bloed te hoog is, wordt de behandeling gestaakt en vindt er geen inseminatie plaats. Indien er meer dan twee eiblaasjes springen loopt u namelijk het risico op bijvoorbeeld een drieling of vierlingzwangerschap, en hierbij kunnen veel complicaties optreden.

Infectie

De kans is klein maar door de inseminatie kunt u een infectie oplopen. Wij raden u aan bij koorts en/of buikpijn contact op te nemen met een medewerker van de afdeling voortplantingsgeneeskunde.

Emotionele belasting

Als u in behandeling bent en het duurt lang voor u zwanger wordt, of een zwangerschap blijft uit, dan kan dat emotioneel zwaar zijn. Bespreek uw gevoelens en vragen met uw behandelaar en aarzel niet om erover te praten met elkaar, met familie of vrienden. Ook contact met lotgenoten kan helpen (www.freya.nl). U kunt te allen tijde aangeven dat u begeleiding wenst van een maatschappelijk werker in het behandelcentrum van de afdeling voortplantingsgeneeskunde.

Hoe gaat de inseminatie?

Voor de inseminatie moet u zich op werkdagen, op het afgesproken tijdstip melden en legitimeren bij receptie 38 in het behandelcentrum van de afdeling voortplantingsgeneeskunde. In het weekend hoeft u zich niet te melden bij receptie 38 maar kunt u direct plaats nemen in de wachtruimte.

Een inseminatie is een behandeling die meestal niet pijnlijk is. U kunt gaan liggen op een gynaecologisch behandeltafel met uw benen in de beensteunen. Voor de inseminatie wordt een eendenbek ingebracht. Via een dun slangetje wordt het donorzaad in de baarmoeder gebracht. Het is niet nodig om na de inseminatie te blijven liggen.

Belangrijke telefoonnummers

Inplannen van een behandeling

Op werkdagen van 8.30 - 11.30 uur.

Telefoonnummer: 088 75 575 25

Verpleegkundig telefonisch spreekuur

Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en 14.30 - 16.00 uur.

Telefoonnummer: 088 75 564 53

Doorgeven positieve ovulatietest in het weekend en op feestdagen

Telefoonnummer: 088 75 581 44

Afsprakenbureau

Op werkdagen van 8.00 - 16.00 uur.

Telefoonnummer: 088 75 588 80

Spoedgevallen

Alleen te bellen in het weekend of buiten kantooruren.

Telefoonnummer: 088 75 555 55

Van 8.00 - 16.30 uur vragen naar sein 1608, in de avond en nacht vragen naar de dienstdoende arts van de gynaecologie.

Patiëntenportaal

Meer informatie is te vinden op de onderstaande website:

<https://www.umcutrecht.nl/nl/ziekenhuis/inloggen-patientenportaal>

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u altijd contact opnemen met een medewerker van de polikliniek voortplantingsgeneeskunde. De polikliniek is bereikbaar van ma t/m vrij op telefoonnummer 088 75 588 80 en kies vervolgens voor het verpleegkundig spreekuur.

Divisie vrouw & baby
afdeling voortplantingsgeneeskunde

UMC Utrecht, Heidelberglaan 100, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht
Tel 088 75 555 55

www.umcutrecht.nl

© 2020, UMC Utrecht

Bezoekadres:
Heidelberglaan 100
3584 CX UTRECHT

Postadres:
Postbus 85500
3508 GA UTRECHT

www.umcutrecht.nl
T. +31 (0)88 75 555 55